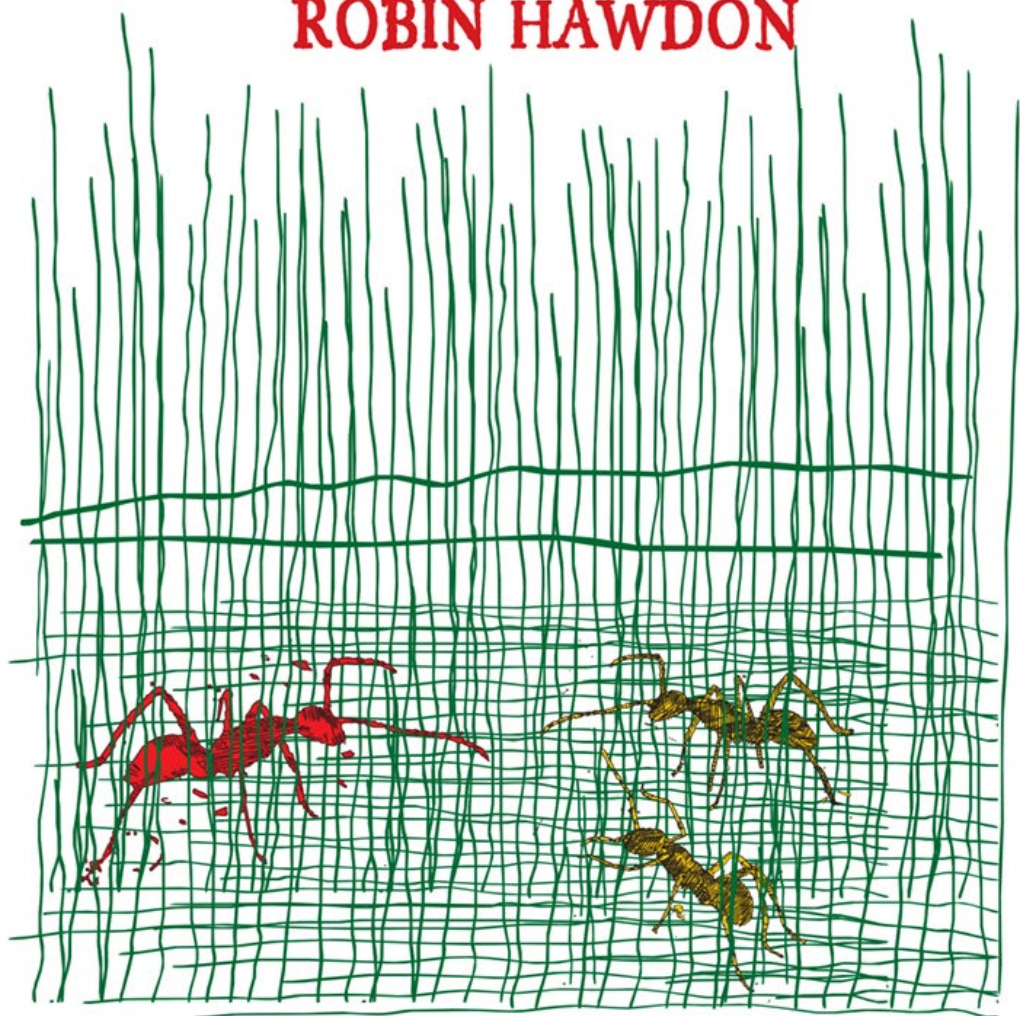

ZAŠUŠŤANIE V TRÁVE

ROBIN HAWDON

Zašušťanie v tráve

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.xyz.sk
www.albatrosmedia.sk

Robin Hawdon
Zašušťanie v tráve – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2017

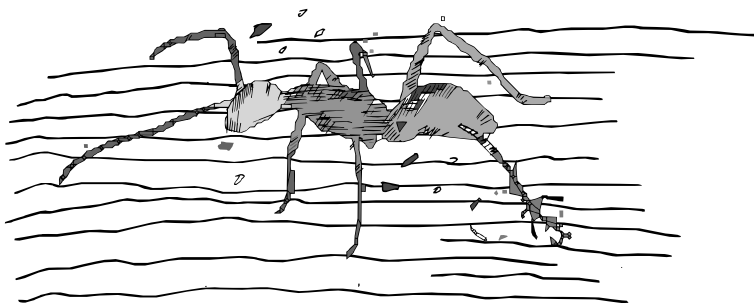
Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

ZAŠUŠŤANIE V TRÁVE

ROBIN HAWDON

Copyright © 1984 Robin Howdon
Translation © Ina Martinová, 2017
Illustrations © Rostislav Pospíšil, 2017
ISBN 978-80-566-0182-2

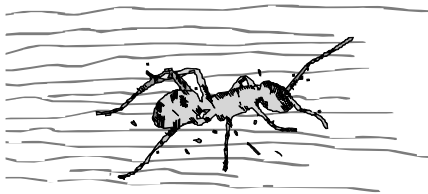
*Trom krásnym ženám, ktoré ma sprevádzali
na ceste k tomuto prvému skromnému cieľu:
mojej manželke a dcéram.*

PRVÁ KAPITOLA

Vysoko v korune mladého smrekovca v bledom jarnom svite nervózne pobiehala po konári osamelá mravčia robotnica. Bola to maličká, trochu podvyživená stvora a naliehavo skúmala výčnelky a praskliny v kôre, akoby ju poverili zodpovednou úlohou, na akú nebola zvyknutá. Nevnímala jemnú krásu prebúdajúceho sa ročného obdobia, jeho chvejivé zelené a striebisté tóny. Bola súčasťou tejto premeny; jej energia bola energiou vesmíru – tak to v prírode chodí.

Bežala po vonkajšej brázde hlbokkej pukliny, ktorá ju mimoriadne zaujala, keď zrazu zastala s jednou nohou zamrznutou vo vzduchu a nervózne hmatkala tykadlami na všetky strany. Áno, zasa je to tu! Citlivé čuchové orgány na tykadlách zachytili jemnučký závan zvláštného, znepokojivého pachu, ktorý priniesol šantivý vánok. Robotnica znehybnela, len konce tykadiel sa jej

triasli. Trhane otočila hlavu, akoby aj ostatnými   zmyslami zachytávala signály, ktoré jej pomáhali sústreďiť sa: jemné chvenie šíriace sa z podrastu hlboko pod ňou, takmer nebadanú zmenu vo zvukoch okolitého biotopu. Znepokojene pozrela dole na kopček pokrytý trávou, svoj domov, ktorý stál kúsok ďalej od kraja lesa, neďaleko úzkej riečky. Svojím obmedzeným zrakom tak-tak videla nejasné obrysy hrboľa stojaceho pri tečúcej vode, ktorá sa striebrišto ligotala a čerila, ale pokiaľ mohla usúdiť, všetko bolo v poriadku. Čakala v mučivom napätí, akoby vedela, že dôvod jej nepokoja sa musí každú chvíľu objaviť.

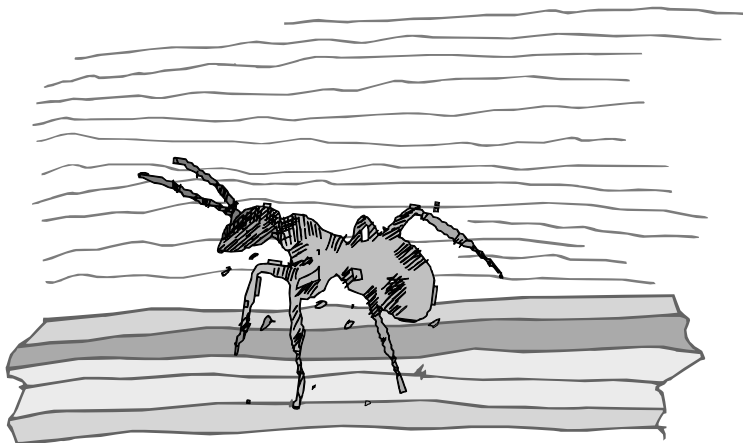
A keď sa tak stalo, prišlo to s hrozivou istotou. Signály sa odrazu zdesaťnásobili – akoby ten,   čo ich vysielal, na povel odhodil všetku opatrnosť a už sa viac nesnažil utajiť svoju prítomnosť. Zem sa triasla pod údermi bežiacich nôh, cudzí pach sa niesol vzduchom v zadúšajúcich vlnách, tráva sa trepotala pod nárazmi mocných tiel. Drobná mravčia robotnica hľadela na okraj podrastu, z ktorého sa vlna za vlnou valili stovky obrovských červených mravčích vojakov. Dravo sa hnali cez lúku ku kopčeku a cestou   bezohľadne rozpučili zopár robotníc, čo im prišli do cesty. Keď sa dostali k mravenisku, obsadili ho a vnikli doň ako nemilosrdný príliv. Jeho malé spoločenstvo nemalo šancu. Celé to netrvalo ani toľko, koľko potrebovalo slnko, aby prešlo ponad strapatý konár smrekovca nad hlavou robotnice. Červená horda, sýta a uvoľnená, pomaly opúšťala spustošené mravenisko a strácala sa v lese s víťaznou korisťou.

za sebou nič, iba ten čudný, vytrvalý pach a niekoľko obnažených tiel roztrúsených medzi stebkami trávy.

Robotnica - náhodný svedok, čo prežil - sa ani nepohla, paralyzovaná v náhlom šoku, až kým Pán hviezd nerozprestrel svoje veľké krídla pred tvárou dňa a nezakryl scénu svojou utešujúcou, ochrannou temnotou. Až potom sa robotnica pomaly, omámene otočila a zliezla zo stromu. Chvilu pod ním otáľala, potom sa obrátila chrbtom tomu, čo ostalo z jej domova, a vykročila po brehu rieky.

DRUHÁ KAPITOLA

Zima so svojim zvláštnym, ochromeným mystériom Dlhého spánku bola vlastne len polospánkom, v ktorom myseľ plávala ako v tranze, oslobodená od napoly nehybného tela, do vopred netušených ríš a dimenzií. A počas Dlhého spánku začal mať sny - oveľa intenzívnejšie než za bežného oddychu. Akoby vedel, že pred nimi niet úniku, vyšiel im v ústrety, poddal sa ich objatiu a počas tých dlhých, mrazivých mesiacov odovzdal svoju mladú dušu napospas ich vrtochom. V tom čase mali vždy rovnakú podobu. Liezol. Liezol hore po svahu gigantického vrchu. Nevedel prečo, ale z akéhosi dôvodu sa musel dostať na vrchol. Bojazlivo našľapoval s neurčitým cieľom, tisol sa k pochmurnej skale, liezol po strmom svahu, statočne prekonával závratnú výšku - až sa nakoniec celý roztrasený a vyčerpaný dostal na vrchol. Stál tam, nad hlavou mu plávali oblaky a svet bol len vzdialená miniatúrna plošina pod jeho nohami.

A bez dychu zavolał do vetra: „Prišiel som! Dorazil som! Som tu!“

A ako očakával, z oblakov k nemu doľahol Hlas:
„Vidím ťa!“

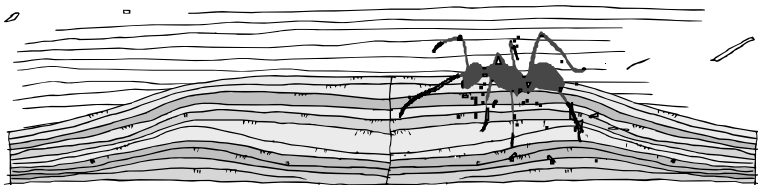
Zavolať znova: „Čo si teda želaš? Prečo som tu? Aký je zmysel môjho života?“

A Hlas odpovedal: „Zmysel tvojho života? Chceš poznať zmysel svojho života?“

„Áno,“ zakričal. „Aký je zmysel môjho života?“

Oblaky nad ním sa spenili a zvirili a z ich hĺbky zamrmlal Hlas: „Budeš putovať po svete a objavíš mnohé jeho záhady; budeš sa lopotiť so svojimi úlohami a nikdy ich nedokončíš; postavíš sa zoči-voči svojim nepriateľom a zistíš, že to nie sú tí, čo si si myslel; budeš sa smiať so svojimi priateľmi a prídeš na to, že plačú; vydáš sa na cesty a nikdy neprídeš tam, kde máš byť; budeš hľadať pokoj a nájdeš len ďalšie úsilie. A nakoniec, uprostred toho najväčšieho úsilia, možno nájdeš zmysel svojho života.“

Mraky odplávali a Hlas stíchol. Sen sa rozplynul – ale iba na chvíľu.

TRETIA KAPITOLA

Postupne, vyčerpane a nechotne si začala stará Pätňohá uvedomovať nepatrnú zmenu teploty a zvýšenú aktivitu prebiehajúcu v tme okolo nej. Po takmer piatich mesiacoch pohodlnej pololetargie ani jej myseľ, ani telo nechceli pripustiť opätovný návrat reality a ani to, že existuje niečo také ako svetlo a tma, hlad a smäd, teplo a zima; že život je praktický a náročný a treba ho aktívne vyzývať, a nie ním iba preplávať na vlne polovedomia.

S opatrnosťou a rozvahou vlastnou jej veku čakala na správny moment. Potom si pozorne ponaťahovala reumatické končatiny, bolestne sa pozviechala na nohy, zablahoželala si, že prežila ďalší Dlhý spánok, začudovala sa tomu a opito sa odtackala k Veľkému vonkajšku.

Keď pomaly a akosi popudene posúvala svoje veľké telo po chodbe medzi náhliacimi sa hordami mladších robotníč, uvedomila si, že veľká kolónia sa už nejakú chvíľu preberá k životu a počiatočný

výbuch nedočkavej jarnej aktivity je už v plnom prúde. V úzkom tuneli ju sácali a udierali a ona niekoľkokrát vykrikla: „Dávaj pozor, kade ideš! Z cesty!“ A nevrlo kopala niektorou zo svojich zvyšných končatín. Zvyčajne to malo aspoň na čas želaný účinok a nedočkavý prúd hmyzu na okamih úctivo zastal; ale potom prevládlo všeobecné vzrušenie a opäť ju to unášalo tmou dopredu a nahor.

Potom, spočiatku len postupne, začal spredu prenikať bledý svit a osvetlil poskakujúce hlavy a náhliace sa telá okolo nej. Svetlo bolo čoraz jasnejšie, kruto jej útočilo na neprivyknuté oči a zároveň zrýchľovalo jej očakávanie - až zrazu prešla zákrutou a ono priamo, oslepujúco osvetlilo všetko naokolo. Chodba bola náhle rovnejšia a širšia, steny zmizli a Päťnohá, bez dychu a oslnená, vykročila do úchvatnej žiary ranného slnka.

Stála v ústí chodby, zmysly sa jej prispôbovali, oči bolestivo upierala do zázračného svetla, tykadlami skúmala myriady signálov vo vzduchu hovoriacich o podmienkach a okolnostiach známeho prostredia.

Vyšla von asi vo dvoch tretinách úbočia veľkého mraveniska, ktoré stálo osamotené pod previsajúcimi konármi buka neďaleko odľahlej lesnej čistiny. Pod ňou na dobre vyšliapaných trasách vedúcich po tráv-natom úbočí mraveniska a ďalej po otvorenej čistine sa všetkými smermi šírili plynulé prúdy hmyzu. Štíhle, cez zimu vyhladované telá robotníc z jej vlastnej kasty kontrastovali s mocnejšími, redšie rozptýlenými telami vojakov, ktorí chodili pomalým, autoritatívnym

krokom, keď organizovali zásahy a vydávali rozkazy a celý čas pritom ostrážito striehli na nebezpečenstvo.

Päťnohá stála v ústí chodby, oslobodená od všeobecného zhonu svojím vekom a autoritou. Mnoho okoloidúcich mravcov ju spoznalo, pozdravilo dotykom tykadiel alebo na ňu za chôdze zavolalo: „Zdravím, Päťnohá!“ či „Zdravičko, starká - teším sa, že si ešte s nami!“ A ona odpovedala kývnutím hlavy alebo ironickým smiechom. Dokonca aj mnohí vojaci si ju všimli a skrotili svoje zvyčajne povýšenecké správanie, keď prechádzali okolo nej.

Potom jej za chrbtom prehovoril iný hlas familiárnym tónom: „Tak už sa pohni, lenivá potvora - nemôžeš sa tu slniť celý deň!“

Päťnohou prebehlo radostné poznanie, otočila sa a natiahla tykadlá k šlachovitej robotnici starej zo štyri letá, ktorá sa k nej blížila. Zasmiala sa, keď sa ich tykadlá objali. „Nuž veru, Neposedná, mohla som si byť istá, že budeš hore.“

„Som hore už od východu slnka,“ odpovedala druhá robotnica. „Trochu som to tu preskúmala, pozrela si veci, predstierala, že mám prácu.“

„Iba predstierala?“ žmurkla Päťnohá.

„No, pomohla som priniesť dnu mŕtvu moru, ktorú našla jedna čata hľadačov potravy.“ S náznakom ironického súhlasu dodala: „Prirodzene, zaniesli ju do komnát kráľovnej. Ako sa máš, stará kamoška?“

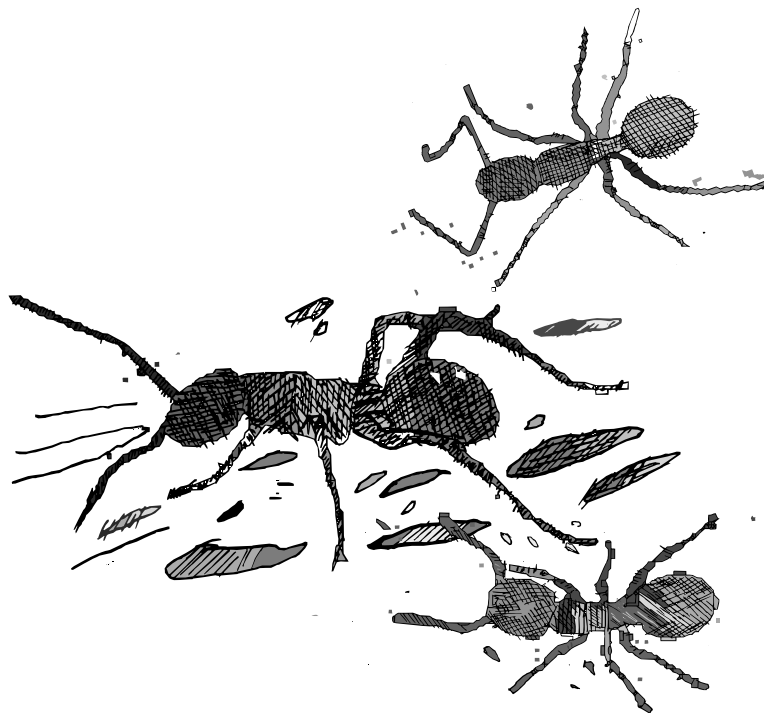
„Stále som tu, ešte stále som tu. A nie je to najhoršie.“ Päťnohá prebehla pohľadom po širokom trávnom priestranstve, hlavnom teritóriu ich kolónie. Ro-

zostreným zrakom pojala mohutný tieň lesa na okraji čistiny vo vzdialenosti krátkeho pochodu, chvíľu sa pristavila na dôverne známej mase krika kručinky kúsok opodiaľ a prešla k striebristozelenej bystrine, ktorá obtekala čistinu asi z jednej tretiny. Zmysly, ktoré sa jej znova vrátili, jej vraveli, že aj tu ako zázrakom všetko bez zmeny prežilo temné mesiace a chvelo sa novoprebudeným životom. Čaro tohto miesta sa znova mocným kúzlom dotklo jej prastarého srdca.

„Nádhera,“ zamrmlala si, „znova vidieť slnko! Naše staré miesto nevyzerá poškodené.“

„Nie,“ odvetila Neposedná, „skoro žiadne škody. Zopár nových jarkov od dažďa, zo dva spadnuté konáre a niekoľko zatarasených chodníkov. A jedna z prvých

prieskumných skupín hlásila spadnutý dub na strane klesajúceho slnka, takže by stálo za to uskutočniť nejaké výpravy za potravou. Inak je všetko po starom.“

„To je dobre,“ odvetila Päťnohá. Tykadlá sa jej chveli vo vánku. „A tá vôňa jari vo vzduchu! Hneď sa zasa cítim mladá.“

„Užívaj si to, kým môžeš,“ povedala druhá robotnica s náznakom nevrlosti. „Počula som, že tentoraz neprežilo Dlhý spánok oveľa viac robotnic ako obyčajne. Bolo veľmi chladno. Budeme mať čo robiť, aby sme všetko pripravili pred príchodom nového potomstva.“ Kývla k mravenisku za sebou. „A určite budú očakávať, že to urobíme dvakrát tak rýchlo, aby sme sa potom mohli pustiť do nejakého nového grandiózneho projektu, čo vymyslí Rada.“

Päťnohá to nechcela komentovať. Len prikývla a na chvíľku znehybnela, skôr než sa vydá na zostup prudko sa zvažujúcim udupaným chodníkom, ktorý pred nimi klesal pomedzi stebľá trávy. Už-už sa chcela pripojiť k prúdu zaneprázdneného hmyzu na chodníku, keď zaváhala. Neposedná bola stále po jej boku. Doľahlo k nim zvláštne mrmotanie, ktoré vychádzalo zvnútra mraveniska. Silnelo a mohutnelo, prinášané mravcami, ktoré sa objavovali vo vyústeniach mnohých chodieb. Šírilo sa ako kruhy na vode, ako vlna šepotu, mrmotu a kvilenia, ktorá sa prenášala z mravca na mravca. „Hromovládny je mŕtvy! Hromovládny je mŕtvy!“

Po trasách a chodníkoch vinúcich sa okolitou krajinou sa šíri mrmlanie: „Hromovládny je mŕtvy!“

Hromovládny je mŕtvy!“ Nesie sa popri brehu riečky a do lesa; hore kmeňmi stromov a cez podrast, až sa zdalo, že sám vietor roznáša ten šepot a mraky sa odvalili v údive nad tou závratnou novinou: „Hromovládny je mŕtvy!“

Päťnohá stála v nemom úžase. Je to možné? Mŕtvy? Veľký vodca kolónie, mocná postava vzbudzujúca slepú úctu, ktorá si šírkou rozhladu a silou osobnosti udržala svoje nespochybniteľné postavenie, kam až mravcom pamäť siahala? Napoly prebudeným mozgom ešte nevedela pochopiť obrovský význam tejto noviny.

Neposedná stála pri nej, akoby vrástla do zeme, a mrmlala stále dokola ako v nejakom idiotskom tranze: „Nemôžem tomu uveriť. Nemôžem tomu uveriť!“

A skutočne to nebolo ľahké prijať. Hromovládny udával tón životu v kolónii, mal hlavné slovo v rozhodnutiach Rady, vypínal sa ako akási vševidiaca otcovská postava, zastrašujúca a zároveň utešujúca, nad životmi všetkých mravcov tak dlho, že sa zdalo nemožné, aby jeho gigantická energia navždy utíchla. Pravdaže, nikoho to nemalo prekvapovať. Bol najstarší zo všetkých, okrem Hlavnej kráľovnej, a pokojne sa pominúť počas Dlhého spánku do najvyššieho tajomstva Konečného spánku bol pre takúto veľkú osobnosť vhodný spôsob ako navždy odísť. No z akéhosi dôvodu sa jeho despotická autorita zdala neporaziteľná, jeho prísna múdrosť nesmrteľná a celkom nelogicky sa zdalo, že bez neho sa usporiadanie celej

spoločenskej štruktúry rozpadne a nastane anarchia a zmätok.

Päťnohá sa spamätala a poobzerala sa okolo seba. Na všetkých stranách aj na rovnej lúke pod nimi mravce akoby zamrzli a pripomínali obraz stelesneného šoku a neviery v pravdivosť tejto strašnej noviny. Potom sa znova začali pomaly prebúdzat' k životu, omámene a bezcieľne sa motali hore-dolu, pristavovali sa v skupinkách a ticho si šepkali. Bez pevného úmyslu, čo urobí, sa Päťnohá neisto otočila k vchodu do tunela. V tej chvíli sa však vynorila tenká, zoschnutá stará robotnica a veľmi naliehavo a vzrušene sa hnala k nim.

„Päťnohá, tu si! Všade ťa hľadám! Počula si už tú správu? Je to pravda. Práve ju oznámili zo siene Rady. Vôbec sa nezobudil z Dlhého spánku. Už to oznámili Hlavnej kráľovnej a Rada sa stretáva, aby rozhodla, čo ďalej. Treba nájsť Čierneho ostňa a informovať ho. Je kdesi na prieskume.“ Mávla tykadlami k lesu. Zašpicatená hlava s očami ako koráliky jej poskakovala hore-dolu, nohy sa pohybovali sem a tam a tykadlá sa horúčkovo triasli od toľkého vzrušenia. „Aj my sa musíme zísť. Musíme zvolať všetkých staršínov. Musíme vyslať na schôdzu Rady delegáciu. Teraz za seba musíme naozaj zabojsť; mohol by sa zmeniť celý systém.“ Ďalej takmer panicky a bez dychu rapotala a Päťnohá prikyvovala s pokojnou toleranciou.

„Áno, Odviata, stretneme sa, stretneme. Upokoj sa, lebo dostaneš záchvat. Zvolaj všetky robotnice.“ Päťnohá sa odvrátila a pozrela hore, vysoko nad kraj

lesa, kam teraz vystúpilo slnko a nemenne, nepohnuto, nezmieriteľne svietilo nadol.

„Vidíte,“ akoby hovorilo. „Nič nezostane bez zmeny, iba ja. Na zemi neexistuje stálosť. Iba potreba začínať odznova – znova a znova a znova.“

Päťnohá sa odvrátila a pobrala sa dole.

